

6. Semester

Klinisk studiehåndbog for jordemoderstuderende

Region
Syddanmark

Sydvestjysk Sygehus
Esbjerg

Indholdsfortegnelse 6. semester

Tema og læringsudbytter på 6. Semester	4
Tilrettelæggelse af 6. Semester	8
Første dags introduktionsprogram	10
Mulige læringsituationer på fødeafdelingen	11
Retningslinier for brug af medicin og medicinrum.....	14
Mulige læringsituationer i jordemoderkonsultationen	15
Fødsels- og forældreforberedelse	17
Studiebesøg i Familieambulatoriet	20
Studiebesøg i KJO1 med hjemmefødsler	21
Velkommen til svangreafdelingen	22
Mulige læringsituationer på svangreafdelingen	23
Studiedage på 6. semester	25
Obligatoriske opgaver	26
Liste over skemaer til brug på 6. semester.....	28
Vejledning til refleksionsskema	29
Forløbs- og fødeprotokol forud for refleksionsskema	31
Patientprotokol forud for refleksionsskema.....	32
Refleksionsskema.....	33
Medicinskema.....	35
Studietidsskema	36
Optællingsskema: Fødsler og sectioer	37
Optællingsskema: Graviditetsundersøgelser	38
Optællingsskema: Barselskvinder / nyfødte	39
Erfaringsskema	40
Midtvejsark - 6. semester	42
Slutark – 6. semester	43

EU direktivet	44
Retningslinjer for ekstern klinisk prøve_6. semester	45
Retningslinjer for portfolio	47

Tema og læringsudbytter på 6. Semester

”Jordemoderfaglig omsorg i relation til kompleksitet i graviditet, fødsel og familiedannelse – udvikling af selvstændighed i kliniske færdigheder og reflektiv praksis”

Temaet omhandler selvstændig varetagelse af kliniske færdigheder i ukompliceret såvel som kompliceret graviditet, fødsel og barsel. Temaet omfatter aktiv deltagelse i tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde, forløbsledelse og visitation, triagering, intensiv og postoperativ pleje samt videreudvikling af kliniske kompetencer og reflektiv praksis. Der er fokus på opøvelse af selvstændighed i varetagelsen af ukomplicerede forløb og selvstændighed i komplicerede og komplekse forløb, samt refleksion over praksis. Endvidere lægges der vægt på selvstændighed i at kunne indgå i tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde for at understøtte borger/patient og pårørende.

Undervisningen tager udgangspunkt i:

- Fødselshjælp 20 ECTS
- Svangreomsorg 10 ECTS
- Desuden 4 tværprofessionelle ECTS som afvikles sideløbende med ovennævnte ECTS

Efter semesteret kan den studerende = mål for læringsudbytter:

Viden:

Efter 6. semester kan den studerende:

- Omsætte og integrere viden om jordemoderfaglig omsorg i relation til den ukomplicerede, komplicerede og komplekse graviditet, fødsel og barsel til og i praksis.
- Integrere viden om sundhedsfremme og forebyggelse, omsorg og behandling, risiko, ressource- og belastningsidentifikation samt teknologiske hjælpemidler og teknikker og metoder, der knytter sig dertil, i praksis.
- Forstå og relatere viden om psykiatriske, medicinske og kirurgiske sygdomme af betydning for det reproduktive område til praksis og integrere viden om farmaka og medicinering, herunder specifik viden om anæstesi, analgesi relateret til jordemoderfaglig virksomhed i praksis.
- Integrere viden om psykologiske og sociale forhold i forbindelse med ukompliceret, kompliceret og kompleks familiedannelse, graviditet, fødsel og barsel i praksis.
- Integrere viden om kulturbegreber, samspil mellem samfunds- og kulturelle forhold, herunder opfattelsen af sundhed og sygdom i praksis.
- Integrere viden om social- og sundhedslovgivning og det legale grundlag for jordemoderens virksomhed samt professionens historie, udvikling og arbejdsmiljømæssige udfordringer i praksis.
- Integrere viden om pædagogik, didaktik, sundhedspædagogik og sundhedsformidling, patient- og borgerinddragelse, kommunikationsteorier og sundhedsfaglig kommunikation i praksis.

- Omsætte og integrere viden om klinisk lederskab i det reproduktive felt ud fra praksis-, udviklings- og forskningsviden og på tværs af professioner, sektorer, organisationer, institutioner samt borgeren og patientens hjem i praksis.
- Integrere viden om professionens anvendelse af informations- og kommunikationsteknologi og teknologiens betydning i praksis.
- Integrere viden om borgerens og patientens mål og kan indgå i tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde herom i praksis.
- Integrere viden om specielle etiske problemstillinger inden for det reproduktive felt i praksis.
- Relatere og integrere viden om innovation som metode til forandring af praksis, og har kendskab til simple implementeringsmetoder i relation til konkrete målgrupper i praksis.
- Integrere viden om anvendelse af kommunikationsteorier og -metoder og kan forstå den kommunikative betydning i forhold til dialog og relations skabelse i praksis.
- Omsætte og integrere viden om metoder og standarder for kvalitetssikring, patientsikkerhed og kvalitetsudvikling i praksis.
- Integrere viden om egen professionsudøvelse samt egen professions opgaver og ansvarsområder i et organisatorisk, administrativt og samfundsmæssigt perspektiv, i forhold til at være aktør i det hele sundhedsvæsen i praksis.
- Relatere og integrere viden om prioriteringer af professionsfaglige indsatser under de givne rammebetingelser i sundhedsvæsenet i praksis.
- Integrere viden om videnskabsteori, forskningsmetode og modeller til evaluering, kvalitetssikring og -udvikling, samt relatere denne viden til forsknings- og udviklingsarbejde i professionspraksis, i praksis.

Færdigheder:

Efter 6. semester kan den studerende:

- Mestre tilrettelæggelse og varetagelse af jordemoderfaglig omsorg ved graviditet, fødsel og barsel og familiedannelse, mestre obstetriske færdigheder samt ved komplikationer samarbejde med læge samt vurdere praksisnære og teoretiske problemstillinger samt begrunde, vælge og anvende relevante løsningsmodeller i praksis.
- Mestre tilrettelæggelse og varetagelse af sundhedsfremme og forebyggelse, screening, diagnosticering, triagering og visitation, behandling og pleje af kvinde, foster, familien og det nyfødte barn samt vurdere og anvende teknologiske hjælpemidler og informations- og kommunikationsteknologi.
- Mestre ernærings- og amme vejledning med udgangspunkt i kvindens og familiens ressourcer, ønsker og behov.
- Mestre omsorg for raske nyfødte og nyfødte med behov for specialiseret omsorg, herunder genoplivning af nyfødte.
- Mestre jordemoderfaglig omsorg ved obstetriske og gynækologiske kirurgiske indgreb, såvel som provokerede som spontane aborter samt varetage postoperativ og intensiv pleje af gravide, fødende og gynækologiske patienter.
- Mestre forebyggende tiltag mod infektioner og visitere til læge ved mistanke herom samt udføre sin praksis i overensstemmelse med hygiejniske principper.

- Mestre rekvirering, administration og dispensering af medicin til gravide, fødende, barslende kvinder samt til nyfødte i overensstemmelse med cirkulære om jordemødres virksomhedsområde.
- Mestre varetagelse af undervisning, formidling, vejledning og rådgivning inden for sundhed, seksuel og reproduktiv sundhed og familiedannelse.
- Demonstrere viden om betydning af diskurser, risikotænkning og medikalisering i daglig praksis, herunder identificere forskellen mellem generelle anbefalinger inden for sundhedsfremme, forebyggelse og behandling og den mere dialogbaserede individuelle omsorg i relation til praksis.
- Anvende og udføre klinisk lederskab af patient-, borger- og behandlingsforløb i samspil med fagprofessionelle under hensyntagen til kvalitetssikring.
- Agere professionelt på tværs af organisatoriske, strukturelle og faglige rammer i sundhedssystemet i både specialiserede og tværprofessionelle teams samt mestre metoder inden for ledelse, koordinering og udvikling.
- Anvende og mestre situationsbestemt og professionsrelevant kommunikation, vejledning og rådgivning om borger- og patientforløb inden for forberedelse, udførelse og efterbehandling i professions- og tværprofessionel praksis.
- Mestre tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde i forskellige borger- og patientforløb og sammenhænge.
- Anvende professionsrelevant informations- og kommunikations- og velfærdsteknologi, som i størst muligt omfang indtænker borgerens egne ressourcer.
- Demonstrere anvendelse, vurdering og begrundelse af metoder og beskrevne standarder for kvalitetssikring og kvalitetsudvikling.
- Demonstrere relevante studie- og arbejdsmetoder til at opsøge, vurdere og fortolke empiri, teori og forskningsmetoder.

Kompetencer

Efter 6. semester kan den studerende:

- Vise selvstændighed i at tilrettelægge, varetage og udføre jordemoderfaglig omsorg ved graviditet, fødsel og barsel for kvinder, fostre og nyfødte i forbindelse med såvel spontane som ukomplicerede som komplekse forløb.
- Vise selvstændighed i, i samarbejde med læge, at tilrettelægge, varetage og udføre jordemoderfaglig omsorg ved graviditet, fødsel og barsel for kvinder, fostre og nyfødte i forbindelse med såvel komplicerede som komplekse forløb.
- Vise selvstændighed i at diagnosticere, visitere, behandle og ordinere i henhold til forbeholdt virksomhedsområde i samspil med patient/borger på tværs af organisationer og professioner i det hele sundhedsvæsen.
- Selvstændigt vurdere behov for at involvere læge i graviditets-, fødsels- eller barselsforløb, herunder tilkalde hjælp og foretage nødhjælp indtil læge er til stede.
- Selvstændigt at håndtere involverende og relationsfremmende kommunikation og interaktion, understøtte familiedannelsesproces og -tilknytning.

- Selvstændigt og reflekteret at varetage borger- og patientrettet sundhedsfremme og forebyggelse.
- Vise selvstændighed i at analysere og vurdere behov for understøttende tiltag af psykologisk eller social art i forbindelse med ukompliceret, kompliceret og kompleks graviditet, fødsel og barsel og familiedannelse.
- Vise selvstændighed i at lede, deltage i, anvende og implementere innovations- og udviklingsarbejde inden for det sundhedsfaglige område, samt vise selvstændighed i varetagelse af klinisk lederskab i det reproduktive felt.
- Varetage og deltage i grundlæggende akademiske arbejdsmetoder, herunder refleksion, vurdering og formidling af praksis-, udviklings- og forskningsbaseret viden relateret til professionen specifikt og sundhedsfaglig virksomhed generelt.
- Vise selvstændighed i at håndtere og indgå i kommunikation i forskellige kontekster, herunder indgå i en ligeværdig, dialogbaseret og værdiskabende relation med borgere, patienter, pårørende og tværfaglige samarbejdspartner.
- Vise selvstændighed i at håndtere og indgå i tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde og med afsæt i et helhedsperspektiv understøtte borgeren og patienten som en central og aktiv aktør i det individuelle forløb.
- Vise selvstændighed i at håndtere og anvende professionsrelevant teknologi, herunder informations- og kommunikationsteknologi i den relevante kontekst.
- Vise selvstændighed i at indgå i håndtering og ansvar for kvalitetssikring og kvalitetsudvikling.
- Vise selvstændighed i at holde sig fagligt ajour ud fra en forståelse for og identifikation af egne læreprocesser og udviklingsbehov.

Markér med semesterfarven, hvilke "pinde" i "viden", "færdigheder" og "kompetencer" du har haft læring og udvikling indenfor i den forløbne periode.

Tilrettelæggelse af 6. Semester

Uddannelsesperioden på 6. semester retter sig mod videreudvikling af og opnåelse af selvstændig varetagelse af jordemoderfaglig omsorg for kvinder med såvel ukompliceret som kompliceret graviditet og fødsel.

Klinikperioden 6. semester varer i alt 21 uger inkl. en disponibel uge i uge 4 eller uge 26. I alt 20 uger á 30 timer skemalagt. Der tilrettelægges med gennemsnitligt 32 timer ugentligt for i praksis at tage højde for et evt. sygdomsfravær. Omregnet dækkes de 30 ECT-point med følgende fordeling af studietid:

- 15 uger på fødeafdelingen inkl. jordemoderkonsultationen og fødsels- og forældreforberedelsen, 20 ECTS.
- 6 uger på svangreafdelingen, 10 ECTS.
- Ca. 7 studiedage med mødepligt i løbet af perioden.
- I perioden er der indeholdt 4 tværprofessionelle ECTS-point som ligger fordelt henover hele perioden.
- Tiden i den disponible uge bruges til afholdelse af klinisk prøve og eventuelle studiebesøg samt indhentning af evt. sygdomsfravær.

Den studerende bliver på 6. semester tilknyttet 2 vejledere. Den studerende følger den ene jordemoder i konsultationen 1 gang ugentligt, og det er denne konsultationsjordemoder, der er primær vejleder for den studerende både i konsultationen og på fødegangen. Det tilstræbes, at den studerende tilknyttes en ny konsultationsjordemoder, hvis hun ikke tidligere i forløbet har skiftet konsultationsjordemoder, for således at opleve bredde og alsidighed i konsultationsarbejdet. Den studerende følger, når det er muligt, vejlederne på fødeafdelingen, men hun vil også have vagter med sin faste gruppe af andre jordemødre, som hun kender fra tidligere klinikperiode. (Se studiehåndbogens generelle del under: "Beskrivelse af vejleder og uddannelsesansvarlig jordemoders funktioner").

På svangreafdelingen får den studerende primært vagter med den faste jordemoder der varetager svangreafdelingen i dagtiden, men i de perioder, hvor der er overlap af en medstuderende, bliver der også planlagt med aftenvagter som varetages på skift af jordemodergruppen.

Den studerende tilknyttes en uddannelsesansvarlig jordemoder, som tilrettelægger klinikperioden, inden den studerende starter.

Tilrettelæggelse af klinikperioden:

- Introduktion første dag kl. 9.00 til ca. 15.00: Velkommen tilbage og introduktion til 6. semester ved de uddannelsesansvarlige jordemødre. Efter introduktionen bruger de studerende resten af dagen på at planlægge et seksualundervisningsprogram for 8. klasses elever. (Se studiehåndbogen for 6. Semester under "Obligatorisk opgave: Seksualvejledning").
- Læringsperioder på de respektive afdelinger.

- På svangreafdelingen tilrettelægges med gennemsnitligt 4 ugentlige vagter og desuden enten en studiedag med mødepligt eller en selv-studiedag. Der arbejdes også her med refleksionsskemaer. (Se studiehåndbogen for 6. Semester under: "Vejledning til refleksionsskemaer" og "Refleksionsskema").
- På fødeafdelingen tilrettelægges med gennemsnitligt 32 timer ugentligt, hvoraf ca. 8 timer er i en jordemoderkonsultation / fødsels- og forældreforberedelse. Der arbejdes med refleksionsskemaer på fødeafdelingen. (Se studiehåndbogen for 6. semester under: "Vejledning til refleksionsskema på fødeafdelingen" og "Refleksionsskema").
- På alle afdelinger holdes forventningssamtale imellem den studerende og vejlederen. (Se studiehåndbogens generelle del under: "Forventnings- og samarbejdssamtale").
- På fødeafdelingen afholdes midtvejssamtale imellem den studerende, vejleder og uddannelsesansvarlig jordemoder (se studiehåndbogens generelle del under: "Midtvejssamtale") og perioden afsluttes med ekstern klinisk prøve samt afrundes i forbindelse med portfoliodagen. (Se studiehåndbogen for 6. semester under: "Retningslinjer for ekstern klinisk prøve 6. semester" og "Retningslinjer for portfolio").
- På svangreafdelingen afholdes midtvejssamtale og afslutningssamtale. (Se studiehåndbogens generelle del under: "Midtvejssamtale" og "Afslutningssamtale").
- På alle afdelinger udarbejdes der refleksionsark, som er obligatoriske, skal godkendes og udgør en del af portfolioen. Der er faste afleveringsdatoer for refleksionsark.
- Klinisk afsluttende prøve. (Se studiehåndbogen for 6. semester under: "Retningslinjer for ekstern klinisk prøve 6. semester").

Skematisk oversigt over 6. Semesters studieforbøb

Forventet forløb for 4 studerende

S	S	S	S	S	S	FK	FK	FK	FK	FK	FK	FK	FK	FK	FK	F	F		F	F	
F	F	F	S	S	S	S	S	S	FK	FK	FK	FK	FK	FK	FK	FK	FK	FK	FK	F	F
FK	FK	FK	FK	FK	FK	FK	FK	SK	SK	S	S	S	S	F	F	F	F	F	F	F	F
FK	FK	FK	FK	FK	FK	FK	FK	FK	F	S	S	S	S	S	S	S	F	F	F	F	F

S = Svangreafdelingen

F = Fødeafdelingen

K = 1 konsultationsdag pr uge

Første dags introduktionsprogram

Kl. 9.00 Velkommen og morgenkaffe sammen med de uddannelsesansvarlige jordemødre.

Gennemgang af klinikperiodens tilrettelæggelse:

- Den kliniske studiehåndbog
- Klinikperiodens indhold – planlagt forløb - kontaktjordemoderskifte
- Vagtskema – studietid - studiedage - vagtbytte - sygemelding
- Forventningssamtaler - midtvejssamtaler - afsluttende samtaler

Praktiske oplysninger:

- Adresseliste – mail-liste – sygehusets lommetelefonliste
- Fotografering til identitetskort?
- Uniformer, hygiejne, tavshedspligt
- Garderobeskabskoder, Gyn zone, Milou, kantinekort, modul-brikker, adgangskort, ESA kort,
- Elektronisk-patientjournal-koder + retningslinjer
- Brandtryk / hjertestopknap / sectioknap

Gennemgå klinikperiodens skemaer: (+udlevering)

- Refleksionsskemaer og vejledninger
- Studietidsskema
- Optælling af: fødsler og graviditetsundersøgelser (EU-direktivet)
- Erfaringsskema
- Medicinskema

Gennemgå klinikperiodens obligatoriske opgaver:

- Undervisningsøvelse: Seksualvejledning for 8. kl.
- Refleksionsark
- Portfolio

Gennemgå retningslinjer for klinikperiodens kliniske prøve:

- Klinisk afsluttende prøve 6.semester

Efter endt introduktion arbejder de studerende videre med at planlægge et seksualundervisningsprogram for 8. kl. elever, undervisningen skal afholdes indenfor de nærmeste uger.

Mulige læringsituationer på fødeafdelingen

Det nedenstående er en opsummering af de læringsituationer, som er til stede i afdelingen. Der kan tillige være mange andre læringsmuligheder. Det forventes, at den studerende er opsøgende og aktiv, og at hun også selv gør opmærksom på læringsområder, som hun gerne vil deltage i.

I den kliniske studiehåndbog for 2. semester ligger en opsummering af de læringsituationer, som den studerende skal kunne varetage omkring det ukomplicerede fødselsforløb. (Se studiehåndbogen for 2. semester under: "Mulige læringsituationer på fødeafdelingen").

De læringsituationer, som er aktuelle for 6. semester, er sammenfaldende med dem, der var gældende for 4. semester. Blot skal den studerende i denne periode ikke "nøjes med" at have fokus på identifikation af komplikationer og tværfagligt samarbejde, men den studerende skal i løbet af denne periode nå frem til selvstændig varetagelse af fødselshjælp.

Læringsituationerne bevæger sig i perioden fra videreudvikling af færdigheder til selvstændig varetagelse af fødselshjælp til kvinder med komplicerede såvel som ukomplicerede forløb.

Anvende teknologiske hjælpemidler og udføre kliniske håndværksmæssige kompetencer("indgreb"):

- Hindepunktur/hindesprængning
- Venflon-anlæggelse
- Etablering og administration af drop/s-drop
- Etablering og administration af epiduralpumpe
- Montering af caputelektrode
- Assistere ved scalp-lactat
- Anlæggelse af engangskateter/KAD
- Anlæggelse af intrauterint trykkateter/amnioninfusion
- Anlæggelse af steriltvandspapler
- Anlæggelse af infiltrationsanalgesi/pudendus
- Anlæggelse af episiotomi
- Suturering

Den studerende skal i forbindelse med udførelse af hver af de håndværksmæssige kompetencer("indgreb") ind omkring:

- Hvad er fødeafdelingens instrukser på området?
- Hvordan identificeres behovet for "indgrebet"?
- Hvornår og hvordan samarbejdes med lægen omkring "indgrebet"?
- Hvilke obstetriske og menneskelige konsekvenser får "indgrebet"?
- Hvordan informeres og ydes der jordemoderfaglig omsorg til den fødende/parret i forbindelse med "indgrebet"?
- Hvordan udføres "indgrebet"?

Administrere medicin til den fødende: (Se studiehåndbogen for 6. Semester under: "Retningslinjer for brug af medicin og medicinrum")

- Medicin til smertelindring
- Medicin beregnet på afhjælpning af obstetriske komplikationer
- Medicin foranlediget af sygdomme hos den fødende

Den studerende skal i forbindelse med administration af medicin til den fødende ind omkring:

- Hvad er fødeafdelingens instrukser på området?
- Hvordan identificeres behovet for medicinen?
- Hvornår og hvordan inddrages lægen i forbindelse med administration af medicinen?
- Hvilke obstetriske og menneskelige virkninger giver medicinen?
- Hvordan informeres og ydes der jordemoderfaglig omsorg for den fødende/parret i forbindelse med administration af medicinen?
- Hvordan og i hvilken dosering skal medicinen gives?

Identificere og anvende viden om komplikationer ved varetagelse af jordemoderfaglig omsorg for fødende med kompliceret forløb:

- Uregelmæssige hovedpræsentationer
- Underkropspræsentationer
- Gemelli
- Præterm fødsel
- Grav prolong fødsel
- Igangsættelse
- IUGR
- Makrosome børn
- Foetus mors
- Senabort
- Langvarig vandafgang
- Maternel infektion f.eks. GBS og hepatitis
- Maternel sygdom f.eks. epilepsi, stofskifte, psykiske, diabetes, antistoffer, adipositas og hypertension
- Præeklampsi og eklampsi
- Dystoci og lyn fødsel
- Skulderdystoci
- Truende intrauterin asfyksi / grønt fostervand
- Asfyktisk barn og genoplivning
- Misdannet barn
- Cupforløsning

- Sectio elektivt/akut
- Fastsiddende placenta
- Intrauterin palpation
- Blødning før, under og efter fødslen
- Sphincterruptur

Den studerende skal i forbindelse med identificering og anvendelse af viden om komplikationer ved komplicerede forløb ind omkring:

- Hvad er fødeafdelingens instrukser på området?
- Hvordan identificeres komplikationer?
- Hvornår og hvordan samarbejdes der med lægen i forbindelse med komplikationer?
- Hvilke obstetriske og menneskelige konsekvenser giver komplikationerne?
- Hvordan informeres og ydes der jordemoderfaglig omsorg for den fødende/parret i forbindelse med komplikationer?

Journalsskrivning:

- Forestå journalsskrivning

Rapportering:

- Forestå rapportgiving til samarbejdspartnere
- Forestå i rapportgiving ved vagtskifte

Refleksion og vejledningssamtale:

- Er ansvarlig for, at der udarbejdes refleksionsskemaer
- Er medansvarlig for, at der er en vejledningssamtale efter hvert fødselsforløb sammen med jordemoderen

Retningslinjer for brug af medicin og medicinrum

Studerende på 4. og 6. semester har adgang til medicinrummet via deres identitetskort.

- Den studerende er personligt ansvarlig for identitetskortet, og hvad det anvendes til.
- Ethvert besøg i medicinrummet registreres centralt.
- Medicinen i medicinrummet er til patienterne.
- Husk hygiejnisk adfærd; der er håndsprit m.m. til rådighed.
- Ubrugt medicin skal opbevares i sin emballage altså ingen løse ampuller eller blisterpakker.
- Sæt glas og æsker tilbage på den plads, hvor de hører hjemme.
- Husk at skrive anbrudsdato, klokkeslæt og initialer på hætteglas.
- Ønsker en anden afdeling at låne medicin, **skal** det være en jordemoder, der henter det i medicinrummet.

Jordemoderleder

Liselotte Holst

Det fordres, at den studerende forud for administration af lægemidler er bekendt med et præparats virkning, dosering, dispensering, bivirkninger og forsigtighedsregler ved anvendelse.

Første gang den studerende ser et præparat i brug, udfylder hun et medicinskema således, at hun kan dokumentere, at hun besidder den krævede viden.

Efterfølgende kan den studerende deltage i administrationen af det pågældende præparat. Skemaet gennemgås af kontaktjordemoderen eller af instruktionsjordemoderen og skal med i præsentationsportfolioen.

Den studerende forventes endvidere at orientere sig under "Medicinering" i Infonet.

Mulige læringsituationer i jordemoderkonsultationen

Det nedenstående er en opsummering af de læringsituationer, som er til stede i jordemoderkonsultationen. Der kan tillige være mange andre læringsmuligheder. Det forventes, at den studerende er opsøgende og aktiv, og at hun også selv gør opmærksom på læringsområder, som hun gerne vil deltage i.

I den kliniske studiehåndbog for 2. semester ligger en opsummering af de læringsituationer, som den studerende skal kunne varetage omkring det ukomplicerede graviditetsforløb. (Se studiehåndbogen for 2. semester under: "Mulige læringsituationer i jordemoderkonsultationen").

De læringsituationer, som er aktuelle for 6. semester, er sammenfaldende med dem, der var gældende for 4. semester. Blot skal den studerende i denne periode "ikke nøjes med" at have fokus på identifikation af komplikationer og tværfagligt samarbejde, men den studerende skal i løbet af denne periode opøve selvstændig varetagelse af jordemoderfaglig omsorg i jordemoderkonsultationen.

Læringsituationerne bevæger sig i perioden fra videreudvikling af færdigheder til at opøve selvstændig varetagelse af jordemoderfaglig omsorg i jordemoderkonsultationen til kvinder med komplicerede såvel som ukomplicerede graviditeter.

Herved opøves selvstændighed i varetagelsen af jordemoderfaglig omsorg i forhold til ukompliceret og kompliceret graviditet, syge gravide, intensiv omsorg og svangremodtagelse.

- Fødselsangst/tidligere traumatisk fødselsoplevelse
- Hyperemesis
- Forhøjet BT
- Proteinuri
- Glukosuri
- Ødemer
- Maternel infektion f.eks. GBS og hepatitis
- Maternel sygdomme f.eks. epilepsi, stofskifte, psykiske, diabetes og antistoffer
- Adipositas
- Stagnerende/faldende symfysefundus-mål
- Mange plukkeveer
- Stille barn
- Sociale problemer
- Misbrugere
- Unge mødre
- Gemelli
- UK/tværleje

Den studerende skal i forbindelse med at forstå, omsætte, anvende og integrere sin viden om komplicerede graviditetsforløb ind omkring:

- Hvad siger instrukserne på området?
- Hvordan identificeres komplikationerne?
- Hvornår og hvordan samarbejdes der med lægen i forbindelse med komplikationerne?
- Hvilke obstetriske og menneskelige konsekvenser giver komplikationerne?
- Hvordan informeres og ydes der jordemoderfaglig omsorg for den gravide/parret i forbindelse med komplikationer?

Den studerende og kontakjordemoderen opfordres til løbende i konsultationsarbejdet at snakke alle de patologiske situationer igennem, som de møder, således at den studerende tillige bliver bekendt med behandlingen af den pågældende komplikation, hvis den var mildere eller alvorligere end det, som den aktuelle gravide netop havde.

Fødsels- og forældreforberedelse

Som en del af jordemoderens arbejdsområde indgår fødsels- og forældreforberedende undervisning for gravide og deres partnere. Undervisningen foregår i grupper / på hold, hvor de samme deltagere kommer 4 gange i løbet af graviditeten eller som tema-undervisning, hvor parrene frit kan tilmelde sig de temaer, de ønsker. Fødsels- og forældreforberedende undervisning indeholder information om selve fødslen, drøftelser af forældreskab, forberedelse til den første tid med barnet samt netværksdannelse. Der findes desuden særlige grupper til unge gravide, overvægtige gravide, og gravide der venter mere end 1 barn.

Den studerende deltager under klinikperioden i forældre- og fødselsforberedelse i forbindelse med vagter i Barselsklinikken eller sammen med konsultationsjordemoderen, hvis denne varetager forældre- og fødselsforberedelse i konsultationen.

Formålet med deltagelse i Forældre- og fødselsforberedelse

Den studerende skal følge og deltage aktivt i det arbejde, jordemoderen laver i forbindelse med forældre og fødselsforberedende undervisning, hvorved hun udvikler egen undervisningskompetence.

Der lægges vægt på, at den studerende lærer:

- At udvælge og strukturere den information, der er relevant for modtagergruppen
- At formidle relevant information på en god og inspirerende måde
- At skabe en god gruppedynamik på holdene

Den studerende deltager i alle 3 klinikperioder i fødsels- og forberedelse, og hver gang øges hendes aktive deltagelse. I dette sidste studieforbånd er målet, at den studerende kommer frem til selvstændigt at kunne varetage de forskellige dele af den fødsels- og forældreforberedende undervisning. Det tilstræbes, at den studerende og jordemoderen i fællesskab varetager undervisningen, således at den studerende både kan lære af hos jordemoderen samt får mulighed for at varetage dele af undervisningen selvstændigt.

Relevante læringsudbytter

- Integrere viden om pædagogik, didaktik, sundhedspædagogik og sundhedsformidling, patient- og borgerinddragelse, kommunikationsteorier og sundhedsfaglig kommunikation i praksis.
- Integrere viden om anvendelse af kommunikationsteorier og metoder og kan forstå den kommunikative betydning i forhold til dialog og relationsskabelse i praksis.
- Mestre tilrettelæggelse og varetagelse af sundhedsfremme og forebyggelse samt vurdere og anvende informations- og kommunikationsteknologi.
- Mestre varetagelse af undervisning, formidling, vejledning og rådgivning inden for sundhed, seksuel og reproduktiv sundhed og familiedannelse.

- Anvende og mestre situationsbestemt og professionsrelevant kommunikation, vejledning og rådgivning om borger- og patientforløb inden for forberedelse, udførelse og efterbehandling i professions- og tværprofessionel praksis.
- Anvende professionsrelevant informations-, kommunikations- og velfærdsteknologi
- Selvstændigt at håndtere involverende og relationsfremmende kommunikation og interaktion, understøtte familiedannelsesproces og -tilknytning.
- Vise selvstændighed i at håndtere og indgå i kommunikation i forskellige kontekster, herunder indgå i en ligeværdig, dialogbaseret og værdiskabende relation med borgere, patienter, pårørende og tværfaglige samarbejdsparter.

Mulige læringssituationer

Tilrettelægge og udfører en passende del af undervisningen ved:

- Holdundervisning
- Temaundervisning

Nedenfor ses en liste over nogle af de emner, der indgår i undervisningen. Den studerende og jordemoderen aftaler fra gang til gang, hvad den studerende skal stå for. Ligesom de laver aftaler om, hvorvidt den studerendes undervisning skal tage udgangspunkt i den fælles udarbejdede power point præsentation, eller om hun skal udarbejde "noget" selv.

Hovedemne 1 handler om at være gravid og at blive forældre:

- Forælderrollen og forventninger
- Barselorlov
- Den første tid med et nyfødt barn
- Sund livsstil og fysisk aktivitet
- Ambulant fødsel og tilbud i barselperioden

Hovedemne 2 handler om amning og om, hvordan du knytter dig til barnet:

- Myter og fakta om amning
- Den første tid med amning
- Barnets personlighed, kompetencer og signaler
- Fars rolle
- Hele følelsesregisteret: Glæde, tilfredshed, usikkerhed, frustration og jalousi

Hovedemne 3 handler om forberedelse til selve fødslen:

- Tegn på at fødslen er i gang
- Fars / ledsagers rolle
- Hvad kan du / I gøre før og under fødslen for at få en god fødselsoplevelse
- Mulige indgreb under fødslen
- Forskellige måder at føde på

Hovedemne 4 handler om pasning og pleje af det nyfødte barn:

- Den første tid hjemme med et nyfødt barn
- Konkret vejledning om pasning og pleje af barnet
- Barnets signaler
- Døgnrytme
- Efterfødselsreaktioner hos mor og far
- Søkenderelationer
- Samliv og prævention
- Mors sundhed - i form igen

Yderligere information om undervisningens indhold fås hos den undervisende jordemoder samt i afsnittet om "Fødsels- og forældreforberedelse" side 123 i Region Syddanmarks Fødeplan:

<http://www.regionsyddanmark.dk/wm280384>

Studiebesøg i Familieambulatoriet

Der er 2 gange årligt i de kliniske uddannelsesperioder indlagt en disponibel uge i kalenderuge 4 og 26. Denne ekstra tid bruges til at give vore studerende oplevelser, som ligger lige i periferien af de ellers planlagte kliniske perioder. Det er således planlagt, at den studerende kommer på 2 dages studiebesøg i jordemoderkonsultationen for sårbare gravide. Da sårbarkonsultationen ikke kan tilgodese alle jordemoderstuderende i den disponible uge, planlægges dagene i løbet af fødegangsperioden, hvorfor der så planlægges med fødegangsvagter i den disponible uge.

Formålet med studiebesøget i Familieambulatoriet

Den studerende skal opnå viden om de specielle problemstillinger, der gør sig gældende i konsultationsarbejdet med sårbare gravide, herunder fokus på kommunikation, risikosporing, tværfagligt samarbejde mm. Den studerende kan således opnå en forståelse af det komplekse arbejde, der er foregået, inden en sårbar gravid kommer til fødsel. Tillige kan den studerende bruge denne forståelse i forbindelse med visitering i den "almindelige" jordemoderkonsultation. Den studerende får ligeledes mulighed for at få kendskab til Familieambulatoriet, hvor vi på SVS Esbjerg er organiseret som en satellitfunktion under OUH. Herunder: Inklusionskriterier til Familieambulatoriet, og det omfattende tværfaglige tilbud der ligger her for de rusmiddel-eksponerede kvinder/familier.

Mulige læringssituationer

Observere jordemoderens arbejde i Familieambulatoriet f.eks.:

- Ved afholdelse af konsultation for sårbare gravide.
- Ved tværfaglige kontakter (f.eks. netværksmøder omkring den gravide med deltagelse af sundhedspleje, rådgiver fra kommunen, spædbarnsteam, psykiatri, misbrugscenter, kriminalforsorgen eller andre relevante instanser).
- Samtalen omkring vanskelige temaer som for eksempel misbrug, vold og incest og den indflydelse, det kan få for graviditet, fødsel og barsel.
- Samtalen omkring prævention har en særlig vægtning i jordemoderkonsultationen for sårbare gravide.

Forberedelser forud for studiebesøget

Den studerende forbereder sig til studiebesøget ved at læse afsnittet om: "Gravide med særlige behov" i "Anbefalinger for svangreomsorgen 2009" fra Sundhedsstyrelsen. Desuden anbefales det, at den studerende søger viden omkring forskellige psykiatriske diagnoser, som man kan møde i konsultationen.

Anbefalingerne findes her: <http://www.sst.dk/publ/Publ2009/CFF/gravide/Svangreomsorgen.pdf>

Konsultationsdagene er: D. _____

Mindst 1 uge før kontaktes Trine (61 39 62 19) og Rikke (40 31 59 24) på SMS for mødetid

Den studerende møder på Svangreambulatoriet Sydvestjysk Sygehus.

Studiebesøg i KJO1 med hjemmefødsler

Kære 6. semester studerende

Vi i KJO1 glæder os til at byde dig med i KJO1 med hjemmefødsler på et tidspunkt i jeres sidste kliniske periode på fødeafdelingen. Det er altid en fornøjelse at have studerende med, hvilket parrene/ de gravide også synes.

Du skal med i konsultation og i 3 døgnvagter, fortrinsvis med den samme jordemoder.

Således får du mulighed for at stifte bekendtskab med vagtformen, kendtheden, kontinuiteten, arbejdsindholdet og hjemmefødslerne.

KJO1 holder til i Jordemoderkonsultationen på Sct. Josephs Hospital, Jyllandsgade 79C, 6700 Esbjerg. Du møder kl. 07.45 onsdag i den uge, hvor du skal med i konsultation.

I vagtdøgnene passer du vagten hjemmefra og du skal som hovedregel selv sørge for transport enten til fødeafdelingen eller til hjemmet, hvis det drejer sig om en hjemmefødsel eller et hjemmebesøg i graviditeten eller i barselsperioden.

Vagten starter kl. 08.00 den første dag og slutter kl. 08.00 efter tre fulde døgn. KJO ringer hvis I er kaldt fra morgenstunden. Ellers aftaler I under forventningssamtalen, hvordan du bliver varslet og kaldt. KJO har erfaring i og forslag til, hvordan I koordinerer og kommunikerer, når I bliver kaldt/kontaktet. Fortæl gerne hvad du har tænkt omkring transport.

Alt det og meget mere tager I under forventningssamtalen på konsultationsdagen.

Når du er planlagt på skemaet til at skulle i KJO, så vil du også få et brev og nogle vejledende spørgsmål, du kan bruge til at forberede dig til forventningssamtalen.

Rigtig god fornøjelse til jer alle.

Med venlig hilsen

Jordemødrene i KJO1

KJO1s vagttelefon 29 10 61 99

Velkommen til svangreafdelingen

Kære studerende

Velkommen på svangreafdelingen. Du skal i løbet af denne klinikperiode være på afdelingen i 6 uger.

Du vil primært komme til at arbejde sammen med den faste svangreansvarlige jordemoder i dagvagter. Der må i perioden tillige påregnes aftenarbejde, da der til tider vil være 2 studerende i afdelingen, som skal deles om vagterne. I aftenvagterne følger den studerende afdelingens vagthavende jordemoder. Forventningssamtale holder du og Lisbeth Munk Mortensen selv og ved midtvejs- og afslutningssamtale deltager din tilknyttede uddannelsesansvarlige jordemoder. (Se i studiehåndbogens generelle del under: "Forventningssamtale", "Midtvejssamtale" og "Afslutningssamtale").

Du får dit vagtskema af de uddannelsesansvarlige jordemødre, og som udgangspunkt planlægges der primært med dagarbejde for kontinuiteten og flowet i arbejdet. Aftenarbejde kan forekomme og primært i slutningen af perioden. Således kommer du til at opleve den størst mulige kontinuitet og ser samtidig døgnvariationen i plejen, og får de bedste betingelser for at tilegne dig periodens læringsudbytter.

Som forberedelse til din klinikperiode på svangreafdelingen kan du orientere dig i info-nettets relevante sygdomsspecifikke instrukser, som vil være vejledende for behandling og pleje af indlagte gravide.

Du får en mere grundig introduktion til dine nye opgaver i afdelingen, når du starter, så du hurtigt kan komme i gang med arbejdet.

Der skal i klinikperioden arbejdes med refleksionsskemaer som led i din kliniske uddannelse. (Se studiehåndbogen for 6. semester under: "Vejledning til refleksionsskema").

Er der oplysninger du savner, eller er der noget, som du er i tvivl om, er du velkommen til at ringe til svangreafdelingen på tlf. 79 18 26 90 eller til de uddannelsesansvarlige jordemødre på tlf. 79 18 27 36.

Med venlig hilsen

Afdelingsjordemoder Jette Raunkjær og svangreansvarlig jordemoder Lisbeth Munk Mortensen

Mulige læringsituationer på svangreafdelingen

Periodens mål retter sig overordnet mod at kunne omsætte og integrere viden. Kunne mestre og vise selvstændighed i at tilrettelægge, varetage og udføre jordemoderfaglig omsorg for og behandling af kvinder med kompliceret graviditet.

Efter semestret kan den studerende: (uddrag af læringsudbytte)

- Redegøre for, analysere og vurdere jordemoderkundskab og obstetrisk praksis i relation til kompliceret graviditet med inddragelse af relevante forskningsresultater indenfor området.
- Deltage aktivt og vise selvstændighed i intensiv pleje og behandling af kvinder med kompliceret graviditet.
- Vurdere kriteriet og behov for visitation i forhold til den ukomplicerede og komplicerede graviditet.
- Begrunde, vurdere og videreformidle observationer, undersøgelser og behandlingsresultater.
- Integrere viden om sorg og krise i den jordemoderfaglige omsorg for gravide.
- Vurderer behov for samt administrere farmaka til kvinder med kompliceret graviditet.
- Vurderer egne og andres opgaver i en tværfaglig sammenhæng med henblik på at skabe helhed i indsatsen med udgangspunkt i kvindens og familiens behov.

På svangreafdelingen tages der udgangspunkt i den enkelte kvinde / familie, så der kan ydes en individuel og professionel omsorg for hele familien.

Den studerende skal foretage en kontinuerlig dataindsamling samt en refleksion og fortolkning af disse data. Ud fra dette skal den studerende prioritere, planlægge og udføre sine handlinger, hvorefter omsorgen/behandlingen evalueres og justeres, når det er relevant.

Det forventes, at den studerende, imens hun er i afdelingen, reflekterer og undrer sig over den omsorg/behandling, hun ser, og også at hun kommer med relevante forslag til behandlingen.

Ved administration og vurdering af brug af lægemidler skal den studerende være bekendt med dosis, virkning, bivirkninger og interaktioner.

Læringsituationer:

Det nedenstående er en opsummering af de læringsituationer, som umiddelbart er til stede i afdelingen. Der kan tillige være mange andre læringsmuligheder. Det forventes, at den studerende er opsøgende og aktiv, og at hun gør opmærksom på læringsområder, hun gerne vil deltage i.

Læringsituationerne bevæger sig i perioden fra det observerende imod varetagelse af pleje og behandling af kvinder med kompliceret graviditet.

Det forventes, at den studerende opnår et tilfredsstillende selvstændighedsniveau i perioden.

Den jordemoderstuderende skal på baggrund heraf:

Kunne forstå / anvende / integrere og mestre samt vise selvstændighed i tilrettelæggelse, samarbejde, uddelegering, diagnosticering og visitation i behandlingen af kvinder med kompliceret graviditet.

For eksempel:

- Hyperemesis
- Maternel infektion f.eks. GBS og hepatitis
- Graviditetskløe
- Maternel sygdomme f.eks. præeklampsi, epilepsi, stofskifte, psykiske, bækkensmerter, diabetes, antistoffer, tromboemboliske lidelser
- IUGR
- Truende præterm fødsel
- Præterm vandafgang
- Sårbare gravide f.eks. sociale problemer, misbrugere, unge mødre
- Gemelli
- Senabort / foetus mors
- Igangsættelser
- Blødning fx prævia, abruptio

Den studerende skal i forbindelse med jordemoderfaglig omsorg for kvinder med kompliceret graviditet ind omkring:

- Hvad siger instrukserne på området?
- Hvordan visiteres kvinderne?
- Hvilke observationer, undersøgelser og behandlingstiltag kræver situationen?
- Hvilke farmaka er relevante i situationen?
- Hvilke og hvordan samarbejdes med andre faggrupper, så der skabes helhed i indsatsen? Herunder deltagelse i stuegang.
- Hvordan informeres kvinden/parret i situationen?
- Hvordan integreres viden om sorg og krise i omsorgen for kvinden/parret?

Den studerende og kontaktjordemoderen opfordres til løbende at snakke alle de patologiske situationer igennem, som de møder, således at den studerende tillige bliver bekendt med behandlingen af den pågældende komplikation, hvis den var mildere eller alvorligere end det, som den aktuelle gravide netop havde.

Studiedage på 6. semester

For at hjælpe den studerende i arbejdet med at omsætte lært teori til anvendelig praksis afholder de uddannelsesansvarlige jordemødre et antal studiedage i løbet af 6. semester.

Undervisningen tager udgangspunkt i områder tilhørende det komplicerede fødselsforløb, herunder tilhørende praktiske færdigheder, medicinering og samarbejde med relevante samarbejdspartnere.

Undervisningen foregår sammen med de studerende, der er i deres kliniske uddannelsesperiode på 4. semester.

Eksempler på undervisningsemner:

- Episiotomi
- Suturering
- Steriltvandspapler
- Pudendusblokada
- Venflon-anlæggelse
- Caputelektrode
- Intrauterint trykkateter/amnioninfusion
- Genoplivning af nyfødte
- Underkropsforløsning
- Skulderdystoci
- Blødning post partum
- Eklampsi
- Med mere...

Der vil for den studerende også være studiedage med andet indhold end det ovenstående, det kan f.eks. være relevante temadage og portfoliodage.

Obligatoriske opgaver

Undervisning i seksualvejledning:

Den studerende skal sammen med sine medstuderende i løbet af 6. semester planlægge og afholde en obligatorisk undervisningsopgave, hvor fokus er på didaktik, kommunikation og seksualvejledning for elever på 8. klassesetrin i folkeskolen.

- På en studiedag planlægger gruppen undervisningsprogrammet.
- Gruppen bestemmer selv, hvad de vil fremlægge, og hvordan det skal formidles. Der er mulighed for brug af power point system.
- Der har tidligere været succes med emnerne "Den første gang" og "Kondomer på bananer," mens alt for meget fokus på anatomi og seksuelt overførte sygdomme virker mindre godt.
- De studerende foreslås at hente inspiration på f.eks. Sex og Samfunds hjemmeside, ligesom der ved henvendelse til de uddannelsesansvarlige jordemødre kan kigges i seksualvejledningskassen, som også kan medbringes på dagen.
Sygehuset dækker udgifter til eksempelvis bananer, kondomer mm.
- Undervisningen foregår på en skole i Esbjerg.
- Gruppen underviser en klasse ad gangen max. 25 – 28 elever og undervisningen varer 2 skoletimer = 90 minutter. Det er forskelligt, om klasselæren overværer undervisningen.
- Hver gruppe skal gennemføre 2 undervisningsforløb, som ligger i umiddelbar forlængelse af hinanden – i 2 forskellige klasser naturligvis!
- Efter endt undervisning er der mulighed for fælles hygge og evaluering i forbindelse med frokost et sted i byen (egenbetaling).

Studiedag med Tværprofessionelt fokus:

Der er indlagt en obligatorisk tværprofessionel studiedag fælles for alle tre kliniske semestre.

Som studerende forbereder og fremlægger man udvalgte emner i en gruppe.

Med udgangspunkt i Sundhedsstyrelsens anbefalinger for svangreomsorg, tilrettelægges studiedagen for bioanalytikerstuderende, sygeplejestuderende (fra MBC) og jordemoderstuderende. Dette for at få et indblik i hinandens arbejdsområder og dermed fremme den gensidige forståelse for samarbejdet omkring de tværprofessionelle opgaver, i det fælles interessefelt omkring gravide, fødende, barselskvinder og nyfødte.

Samtidig giver det træning i kommunikation og formidling samt didaktik.

Vi vil tage udgangspunkt i de forskellige screeningsundersøgelser, der tilbydes, anbefales og foretages på moderen i graviditeten og efter fødslen på barnet.

Vi vil belyse de forskellige undersøgelser ud fra, hvor, hvordan, hvornår og hvorfor de tre faggrupper/studerende møder undersøgelserne og behandling i deres fag/afdeling.

Ud over de to obligatoriske opgaver om seksualvejledning og tværprofessionel studiedag er udarbejdelsen af en præsentations-portfolio for den samlede klinikperiode på 6. semester også en obligatorisk opgave. (Se i studiehåndbogens generelle del under: "Retningslinjer for portfolio").

Liste over skemaer til brug på 6. semester

Den studerende skal dagligt / løbende inddrage følgende skemaer på 6. semester enten som arbejdsredskaber eller som dokumentationsmateriale.

Arbejdsskemaer:

- Refleksionsskema og evt. "Forløbs- og fødeprotokol forud for refleksionsskema"
- Refleksionsskema og evt. "Patientprotokol forud for refleksionsskema"
- Medicinskema (På fødeafdelingen og svangreafdelingen)

Dokumentationsskemaer:

- Studietidsskema (Alle afdelinger)
- Optællingsskema: Fødsler og sectioer (på fødeafdelingen)
- Optællingsskema: Graviditetsundersøgelser (i konsultationen)
- Erfaringsskema = fortsæt evt. på det skema du tidligere brugte (på fødeafdelingen)

Vejledning til refleksionsskema

Arbejdet med refleksionsskemaerne på såvel fødeafdelingen som i Mor-Barn Centret har udgangspunkt i, at refleksion i læringssammenhænge er:

”En fællesbetegnelse for intellektuelle og følelsesmæssige aktiviteter som indebærer en udvikling af egne erfaringer, så de fører til ny forståelse og indsigt.”

Arbejdet med refleksionsskemaerne indeholder en faglig dialog mellem den studerende og vejlederen, og betragtes som et arbejdsredskab, der understøtter den studerendes kobling mellem praksis og teori.

Den studerende laver en kort beskrivelse af sine oplevelser fra en praksissituation og vælger herefter en enkelt situation ud, som relateres til teoretisk viden, egne erfaringer, værdier og tanker. Den studerende forklarer og uddyber sine faglige overvejelser samtidig med, at progressionen i hendes læring dokumenteres.

Nogle af følgende overvejelser kan indgå på refleksionsskemaerne:

- Hvad undres jeg over?
- Hvordan passer det jeg oplevede til teorien?
- Hvordan passer det jeg oplevede til mine tidl. erfaringer?
- Hvordan passer det jeg oplevede til fagets / stedets værdier? (Højt informationsniveau, åbenhed, ansvarlighed, professionalisme, udvikling og respekt).
- Hvorfor reagerede jeg / den fødende / de pårørende / vejlederen / SSA'en / lægen, som de gjorde?
- Hvilken betydning fik det, der skete for mig / for mit arbejde / for den fødende / for de pårørende?
- Hvordan udførte jeg den praktiske opgave?
- Hvad tænkte jeg undervejs?
- Hvorfor valgte jeg at gøre, som jeg gjorde?
- Hvordan virkede det jeg gjorde? Hvad virkede særligt godt / dårligt?
- Hvad vil jeg gøre i en lignende situation fremover?
- Hvad har jeg lært?
- Hvad var nemt / svært?

Den studerendes afgør selv hvilke oplevelser, der skal være genstand for refleksion. Opmærksomheden henledes dog på, at refleksionerne afspejler mål for læringsudbytter svarende til 6. semester. (Se studiehåndbogen for 6. semester under: ”Tema og læringsudbytter for 6. semester”).

Der skal udarbejdes mindst 10 refleksionsskemaer i løbet af 6. semester.

Der skal udarbejdes 2 refleksionsark for tværprofessionelt samarbejde, 3 refleksionsark fra svangreafdelingen og 5 refleksionsark fra fødeafdelingen.

Den studerende er ansvarlig for at udfylde skemaerne og få dem afleveret til vejlederen til gennemlæsning og feedback. Efter aftale kan aflevering også ske på mail.

Vejlederen har ansvaret for hurtig gennemlæsning og returnering til den studerende, således at den studerende kan anvende refleksionsskemaerne til videre udvikling af sin praksis.

Refleksionsskemaer (også de udprintede via mail) skal efterfølgende sendes til den uddannelsesansvarlige jordemoder, der efter gennemlæsning returnerer dem til den studerende.

Forløbs- og fødeprotokol forud for refleksionsskema

Det anbefales den studerende, at bruge dette skema til at holde styr på sine oplevelser.

Navn:

(Til fødeafdelingen)

Dato	Para	Køn/vægt	<u>Forløb i stikord:</u> Fx Modtagelse 7 cm, gode veer, hindepunktur, hurtig presseperiode, hænder på ved caputs fødsel, lavede børneundersøgelse.
2-3-15	2	d/3300g	
Jdm.	Gest	Apgar	Umiddelbare refleksioner: Hvad fylder efter denne vagt? Hvordan var det? Hvad lærte jeg? 3 gode ting og 1 fokusområde til næste vagt.
LKj	39+3	10/1 10/5	

Dato	Para	Køn/vægt	
Jdm.	Gest	Apgar	

Dato	Para	Køn/vægt	
Jdm.	Gest	Apgar	

Dato	Para	Køn/vægt	
Jdm.	Gest	Apgar	

Refleksionsskema

Studerende:

Semester:

Dato:

Afdeling:

Ark nr.

Jordemoder/vejleder:

Kort beskrivelse af situationen:

Fokus for refleksion:

Refleksion (1/2-2 sider):

Mål for læringsudbytte:**Viden****Færdigheder****Kompetence****Vejleder feedback:****Uddannelsesansvarlig feedback:****Godkendelse:**

Medicinskema

Navn	
Virksomme stof	
Indikation	
Dispenseringsform	
Dosering	
Bivirkning	
Kontraindikation/ forsigtighedsregel	
Graviditet	
Amning	
Diverse	

Den studerende skal udfylde skemaet, når hun første gang har set et præparat i brug, herved dokumenterer hun kendskab til præparatet og kan efterfølgende deltage i administrationen af dette. Skemaet gennemgås af vejlederen eller af den uddannelsesansvarlige jordemoder og skal med i portfolioen.

Navn:

Erfaringskema

Den studerende sætter streger i skemaet hver gang hun har deltaget i / udført en af læringssituationerne. På denne måde skabes overblik over, hvilke læringssituationer den studerende skal prioriterer / opsøge fremover.

Læringssituationer:	Set	Deltaget aktivt	Udført under supervision/ selvstændigt
Regelmæssige baghovedpræsentationer			
Uregelmæssige hovedpræsentationer			
Hindepunktur			
Blodprøvetagning NS			
Ammeetablering			
Børneundersøgelse			
Hælbloodprøve / barselsamtaler			
Injektion Synto. og K-vit.			

Nedenstående er fortrinsvis beregnet for studerende på 4. og 6. semester

Hindesprængning			
Venflon-anlæggelse			
Administration: drop / s-drop			
Administration: epidural			
Montering af caputelektrode			
Assistere ved scalp-lactat			
Engangskath. / KAD			
Trykkateter / amnioninfusion			
Steriltvandspapler			
Infiltrationsanalgesi			

Erfaringskema (fortsat)

Læringssituationer:	Set	Deltaget aktivt	Udført under supervision/ selvstændigt
Pudendusblokada			
Episiotomi + suturering			
Suturering af bristning			
Sphincterruptur			
Underkropspræsentation			
Gemelli			
Præterm fødsel			
Grav prolong fødsel			
IUGR			
Makrosome børn > 4500g			
Foetus mors / sen abort			
Langvarig vandafgang			
Maternel infektion f.eks. GBS			
Maternel sygdom f.eks. DM			
Præeklampsi / eklampsi			
Dystoci eller lyn fødsel			
Skulderdystoci			
Truende intrauterin asfyksi			
Asfyktisk barn på Sechers bord			
Misdannet barn			
Cup-forløsning			
Sectio elektivt / akut			
Blødning før / under / efter			
Fastsiddende placenta / intrauterin palpation			

Midtvejsark - 6. semester

Medbring erfaringsskema til samtalen

Dato:

Studerende:

Jordemoder/Vejleder:

Uddannelsesansvarlig:

Hvad har været særlig godt ved den forløbne periode?

Hvad har været udfordrende i den forløbne periode?

Giv eksempler på hvordan vejledning og feedback fungerer godt for dig.

Hvordan skal der arbejdes med den studerendes læring i den kommende del af semestret?

- hvad kan den studerende gøre
- hvad kan jordemoderen gøre
- hvad kan den uddannelsesansvarlige jordemoder gøre

Er der behov for afklaring, uddybelse eller andet for at forstå viden, færdigheder og kompetencer for semestret?

Slutark – 6. semester

Medbring erfaringskema og EU-skema

Dato:

Studerende:

Jordemoder/Vejleder:

Uddannelsessansvarlig:

Hvad har været særlig godt ved den forløbne periode?

Hvad har været udfordrende i den forløbne periode?

Giv eksempler på hvordan vejledning og feedback fungerer godt for dig.

Hvordan skal der arbejdes med den studerendes læring og udvikling i den kommende del af semestret?

- hvad kan den studerende gøre
- hvad kan jordemoderen gøre
- hvad kan den uddannelsesansvarlige jordemoder gøre

Er der behov for afklaring, uddybelse eller andet for at forstå viden, færdigheder og kompetencer for semestret?

EU direktivet

EU direktiv 89/594/EØF og 80/155/EØF artikel 27 del B	Forklaring	2. sem.	4. sem.	6. sem.	I alt
1. Konsultation for gravide kvinder omfattende mindst 100 prænatale undersøgelser.	Jordemoderkonsultation				
2. Supervision og pleje af mindst 40 fødende.	<ul style="list-style-type: none"> I fødsel og føder vaginalt mens du er der I fødsel – føder dog ikke vaginalt mens du er der I fødsel men får sectio 				
3. Elevens forståelse af mindst 40 fødsler; såfremt dette antal ikke kan nås på grund af mangel på fødende, kan det nedsættes til mindst 30 fødsler under forudsætning af, at eleven derudover aktivt deltager i 20 fødsler.	3A: Forstå (selvstændighed afhænger af semester) 3B: Deltage aktivt				
4. Aktiv deltagelse fødsler i underkropspræsentation. Hvor dette ikke er muligt på grund af et utilstrækkeligt antal af sådanne fødsler, kan undervisning foregå i en simuleret situation.	4A: Deltage aktivt 4B: Simuleret situation (inkl. jdm.udd.)				
5. Anlæggelse af episiotomi og indføring i efterfølgende sutur. Indføringen skal inkludere teoretisk instruktion og praktisk udførelse. I relation til nærværende punkt kan suturering af episiotomi og mindre bristninger ske i en simuleret situation, når det er absolut uundgåeligt.	5A: Anlæggelse 5B: Suturering af episiotomi / grad 2 5C: Simuleret situation (inkl. jdm.udd.)				
6. Supervision og pleje af 40 risikopatienter før, under og efter fødslen.	Alle afsnit: alt kompliceret				
7. Supervision og pleje, herunder undersøgelse af mindst 100 barselkvinder og deres raske nyfødte.	Barselafsnit, barselklinik, hjemmebesøg m.m.				
8. Observation og pleje og af nyfødte, som har behov for særlig pleje, herunder for tidligt og for sent fødte, undervægtige eller syge nyfødte.	Neonatalafsnit, barselafsnit, fødeafsnit m.m.				
9. Pleje af patienter med gynækologiske og obstetriske lidelser.	Alle afsnit Hyperemesis, præekl., bækkenløsning, fibromer, IVF-beh., cervixinsuff., konisation, endometriose				
10. Indføring i pleje af patienter med medicinske og kirurgiske sygdomme. Indføringen skal inkludere teoretisk instruktion og praktisk udførelse.	Diabetes, Mb Crohn, gastric bypass, AK-beh., depression osv.				

Retningslinjer for ekstern klinisk prøve

6. semester

Prøven

Semestret afsluttes med en kliniskprøve med ekstern censur.

Forudsætning for prøven

Prøveforudsætning er gennemsnitlig 30 timers brugerkontakt pr. uge i den kliniske uddannelse indtil prøvetidspunktet og en godkendt portfolio.

Prøveform

Individuel mundtlig klinisk prøve uden forberedelsestid på baggrund af en til dagen udtrukket case med fokus på akut handlekompetence inden for jordemoderens virksomhedsområde samt tværprofessionelt samarbejde.

Produktkrav

Intet produktkrav.

Prøvegrundlag

Den udtrukne case.

Bedømmelsesgrundlag

Den praktiske og mundtlige præstation.

Bedømmelse

Prøven bedømmes efter 7-trinsskalaen.

Prøvetid

Det samlede tidsforbrug for prøven er 55 min.

I alt 40 minutter til eksamination og 15 minutter til votering og tilbagemelding.

Prøvested

Praktiksted.

Censur

Ekstern.

Andre forhold vedrørende prøven og prøvens afvikling

Der henvises til studieordningen for forhold af generel karakter.

Deltagende i prøven

Den studerende, den uddannelsesansvarlige jordemoder, en teoretisk underviser samt en ekstern censor.

Planlægning af den kliniske prøve

Den uddannelsesansvarlige jordemoder fastsætter tidspunktet for prøven og meddeler prøvetidspunktet til den studerende senest 4 uger inden prøven.

Votering og tilbagemelding

Der votes i 10 minutter. Voteringen foretages af den eksaminerende uddannelsesansvarlige jordemoder, en teoretisk underviser samt ekstern censor.

Den studerende og eventuelle tilhørere må ikke overvære voteringen.

Der bruges efterfølgende fem minutter på at meddele den studerende prøveresultatet samt en kort begrundelse for bedømmelsen.

Eksaminatorerne skal gøre notater om præstationen og bedømmelsen. Notaterne skal opbevares i et år efter prøvedatoen af den uddannelsesansvarlige jordemoder. (Jf. Bekendtgørelse om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser, BEK nr. 1500 af 02/12/2016 Kapitel 6, § 31, 3) Stk. 2).

Indstilling til prøven

Den studerende er automatisk indstillet til ordinær prøve.

Framelding

Ved framelding til prøven anvendes et prøvoforsøg, medmindre frameldingen skyldes sygdom.

Sygdom

Har den studerende været forhindret i at gennemføre prøven pga. sygdom, skal den uddannelsesansvarlige jordemoder senest en uge efter prøvedatoen modtage dokumentation i form af en tro-og-love erklæring, hvorefter den studerende kan indstille sig til ny prøve.

Omprøve

Ved ikke bestået prøve skal den studerende, senest to uger efter ikke bestået ordinær prøve have indstillet sig til omprøve hos den uddannelsesansvarlige jordemoder.

Klage over prøven

Klagen, der skal være skriftlig og begrundet, indgives individuelt af den studerende til Jordemoderuddannelsen i Esbjerg, senest 2 uger efter prøveresultatet er bekendtgjort.

Der kan klages over eksaminationsgrundlaget, prøveforløbet eller bedømmelsen.

Konsekvenser af ikke bestået prøve

Prøven planlægges snarest muligt og så vidt muligt senest når det efterfølgende hold går til 6. semesters prøve. (BEK nr. 1500 af 02/12/2016, § 6, stk. 4)

Retningslinjer for portfolio

Formål

Portfolio anvendes som et led i kvalificeringen af læringen i klinikken. Derudover fungerer portfolio som dokumentation af læringen i klinikken.

Portfolio

Hen mod afslutningen på hver enkelt uddannelsesperiode udvælger den studerende materiale som samles i en portfolio. (Evt. *indholdsfortegnelse og inddeling*).

Obligatorisk indhold

- **Studietidsskema:**
  - Dokumentation for opfyldelse af deltagelsespligten i alle uddannelsesafsnit.

- **Erfaringsskemaer og optællingslister:**
  - De lokalt udarbejdede erfaringsskemaer bruges.

- **Medicinskemaer**

- **EU-krav:** (Evt. sammenholde med det du har nået i perioden)
  - Kvantitative mål, jf. Rådets Direktiv af 30. oktober 1989 (89/594/EØF) artikel 27. Enten udvikles særskilt dokumentations ark til dette formål, eller også skal det fremgå af erfaringsskemaerne, i hvilken udstrækning kravene er tilgodeset på de enkelte modulperioder.

- **Refleksionsark:**
  - Der skal dokumenteres refleksion over forskellige af semestrenes læringsudbytter, hvoraf et skal omhandle tværfagligt samarbejde.
Antal refleksionsark:
5 stk. fra fødeafdelingen
3 stk. fra svangreafdelingen
2 stk. tværprofessionelt samarbejde

- **Forventninger:**
  - Hvis de er formuleret på skrift af den studerende og/eller af vejlederne på afdelingerne.

- **Dokumentation for uddannelsessamtaler:** (Midtvejs + slutsamtaler + interne prøver)
  - I den udstrækning, de er afviklet midtvejs og / eller som afslutning på forløbet i de enkelte uddannelsesafsnit.

- **Evt. obligatoriske opgaver:**
  - Hvis der i den sammenhæng er formaliserede krav om skriftlighed.

Deadline for aflevering af portfolio: D. _____

Fastsættes for hvert hold af instruktionsjordmoderen og meldes ud senest tre uger før afleveringsdatoen. Samtidig udmeldes dato for formel afslutning på arbejdet med portfolio.

Formel afslutning på arbejdet med portfolio i den enkelte uddannelsesperiode: D. _____

Arbejdet med portfolio afsluttes som hovedregel på en studiedag sidst i en klinikperiode med deltagelse af alle studerende i samme klinikperiode, men kan afsluttes ved en individuel uddannelsessamtale. Det er den uddannelsesansvarlige jordemoder, der bestemmer formen.